

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

МАЛЯРА СТАНІСЛАВА АНАТОЛІЙОВИЧА

на тему: **«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ**

ЖИТЛОВОГО ФОНДУ»,

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 051 «Економіка» (05 – Соціальні та поведінкові науки)

Актуальність теми дисертаційної роботи

Одним із важливих соціально-економічних питань будь-якої країни є забезпеченість житловим фондом. Забезпеченість населення житлом є одним з ключових індикаторів якості життя. При цьому, важливо аби населення було забезпечене не тільки загальною житловою площею, але й належним рівнем якості житлових і допоміжних приміщень, прибудинкової інфраструктури і т. п. Однак, для більшості територій України проблема забезпеченості населення якісним і доступним житлом була характерною практично завжди та значна частина населення й досі перебуває у чергах на отримання гарантованого державою житла. Ця проблема істотно ускладнилася за сучасної війни та стане ще гострішою на етапі повоєнної відбудови, коли мільйони українців утратили власне помешкання у підсумку воєнних дій, є біженцями чи внутрішньо переміщеними особами і мають високий рівень потреби у забезпеченні житловим фондом.

Звичайно, що у значній мірі вирішенню такого завдання сприятимуть зарубіжні інвестиції, а також збільшення обсягів приватного житлового будівництва, однак сам ринок ситуацію не виправить і потрібною є активна державна політика, орієнтована на формування та поступ цілісного сектора житлового будівництва в Україні. Це в тому числі стосується й для подальших років повноцінної відбудови, макроекономічної стабілізації і поствоєнного зростання національної економіки України.

У зв'язку із цим, дослідження, проведене С. А. Маляром є досить актуальним.

Дисертаційна робота має практичну спрямованість та виконана відповідно до тематики плану науково-дослідних робіт Київського університету імені Бориса Грінченка за темою: «Розвиток економіки міста Києва в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0118U001561), де запропоновано рекомендації щодо формування економіко-організаційного механізму розвитку житлового фонду, впровадження якого сприятиме підвищенню ефективності функціонування житлового фонду міста та забезпечуватиме покращення стану критичної інфраструктури.

***Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій
кваліфікаційної наукової праці***

Наукові положення, розроблені методичні підходи та рекомендації, що містяться у дисертації, є обґрунтованими. Виконане дослідження побудоване на глибокому та багатосторонньому аналізі наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених, на застосуванні загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Ступінь обґрунтованості наукових положень підтверджується також використанням дисертантом достатньої інформаційної бази, а саме: законодавчих та нормативно-правових актів України; офіційних статистичних даних; вітчизняних та зарубіжних публікацій з досліджуваної тематики, довідкової інформації, особистих спостережень автора та результатами відповідних аналітичних узагальнень.

Обґрунтованість результатів роботи підтверджується використанням сучасних методів дослідження – діалектичного методу, методу наукового пізнання, абстрактно-логічного методу, класифікаційно-аналітичного методу, статистичного та експертного методів, методу експертних опитувань, методу парних порівнянь тощо. Структура дисертаційної роботи визначається її метою і спрямована на вирішення поставлених у роботі завдань відповідно до логіки їх взаємозв'язку. Кількість завдань є цілком достатньою для досягнення мети.

Розв'язання кожного поставленого завдання має науковий результат різного ступеня новизни: уперше, удосконалено і дістали подальшого розвитку.

Наукова новизна отриманих результатів дисертаційної роботи

Сформована здобувачем мета дослідження відповідає темі дисертаційної роботи та з дотриманням наукової логіки трансформується в систему поставлених і вирішених у роботі наукових завдань. Поставлені завдання структурно та логічно узгоджені між собою, а їх кількість є достатньою для розкриття теми дисертації відповідно до визначеної дисертантом мети. Зміст дисертаційної роботи відповідає назві теми та засвідчує завершеність дослідження. Висновки за результатами дослідження корелюють із поставленими завданнями та науковою новизною.

Зміст дисертації та опубліковані наукові праці свідчать про ґрунтовне опрацювання автором проблематики дослідження, особисто отримані результати містять наукову новизну, мають практичну цінність і відображають авторський внесок у досліджувані питання.

Основні наукові результати полягають у наступному:

– вперше запропоновано математичну модель інтелектуальної підтримки процесу прийняття оптимальних рішень у сфері модернізації житлового фонду, яка дозволяє поглибити прикладні положення вибору проєктів відновлення та розвитку житлового фонду й забезпечити підвищення ефективності функціонування управлінської моделі підтримки такого розвитку.

– удосконалено науково-концептуальні положення функціонування та трансформації організаційно-економічного механізму розвитку житлового фонду шляхом системного обґрунтування через конкретизацію змісту, мети функціонування, базових компонентів, підсистем і зв'язків механізму, етапів формування і впровадження. Це дозволило на основі опису цілісної моделі такого механізму виокремити його недостатньо розвинуті елементи, запропонувати актуальні заходи розбудови зазначеного механізму у стохастичному економічному просторі;

– удосконалено методичний підхід до процесу управління критичною інфраструктурою житлового фонду. Виокремлення етапу превентивної ідентифікації та оцінки потенційних ризиків і загроз, які можуть деструктивно впливати на функціонування такої інфраструктури дозволило визначити системні напрями забезпечення безпеки житлового фонду;

– удосконалено класифікацію об'єктів критичної інфраструктури, що дозволило системно виокремити потенційні ризики для функціонування такої інфраструктури, розробити напрями управлінського характеру для їх ефективного виявлення, запобігання та швидкої ліквідації внаслідок настання;

– дістав подальшого розвитку понятійно-категоріальний апарат економічної науки в частині конкретизації сутності дефініції «організаційно-економічний механізм розвитку житлового фонду», який визначено як сукупність організаційних, економічних методів і інструментів модернізації об'єктів житлового фонду, базових принципів забезпечення їх оновлення і розвитку з урахуванням необхідності узгодження інтересів у цій сфері основних суб'єктів господарювання та врахування особливостей сучасного стану функціонування національної економіки;

– дістали подальшого розвитку теоретико-прикладні положення розвитку циркулярної економіки через поглиблення сутності моделі, переваг і недоліків її впровадження, деталізацію змісту поняття «технологія циркулярної економіки» та класифікацію сучасних інновацій у цій сфері;

– дістали подальшого розвитку прикладні напрями трансформації організаційно-економічного механізму розвитку житлового фонду з метою формування сприятливих умов для розширення та відновлення житлового фонду, які були конкретизовані залежно від мети впроваджуваної моделі житлової політики, сучасних реалій соціально-економічного розвитку країни, макробезпекових чинників.

Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у тому, що теоретичні та методологічні розробки щодо функціонування та оцінювання ефективності організаційно-економічного механізму розвитку житлового фонду доведені до рівня теоретико-методичних та науково-практичних рекомендацій.

Наукові результати, висновки та рекомендації проведеного дослідження використані у роботі Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (довідка про впровадження №9352.2/23/01 від 09.11.2023); Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (довідка про впровадження №1619/008 від 30.10.2023); Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка (довідка про впровадження № 423 від 02.12.2021); Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Печерська мрія» (довідка про впровадження №1511/23 від 15.11.2023).

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення дослідження автором опубліковано у 28 наукових працях, з яких 1 розділ у колективній монографії, 11 статей – у наукових фахових виданнях України, 3 статті – у наукових виданнях інших держав, включених до міжнародних наукометричних баз даних, 13 тез наукових доповідей.

Автором дотримані вимоги п. 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, щодо кількості публікацій, відповідності опублікованих результатів тим, що містяться у дисертації, апробації її основних положень.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Оцінка тексту дисертаційної роботи та публікацій Маляра С.А, засвідчує відсутність ознак порушення автором вимог академічної доброчесності.

Кваліфікаційна наукова праця містить посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, статистичних даних, відповідає нормам законодавства про авторське право і суміжні права, відображає прагнення автора надати достовірну інформацію про результати власної наукової роботи з питань розроблення і наукового обґрунтування теоретико-методологічних і прикладних засад формування, функціонування та оцінювання ефективності організаційно-економічного механізму розвитку житлового фонду.

Дискусійні положення та зауваження до кваліфікаційної наукової праці

В цілому позитивно оцінюючи дослідження Маляра Станіслава Анатолійовича, необхідно виділити дискусійний характер деяких рекомендацій і положень:

1. В п. 1.1 автором досить ґрунтовно розкрито зміст поняття «житловий фонд» та наведено класифікацію житлового фонду. Разом з тим, незрозумілим є, чи класифікують певним чином сучасні будинки та позиція автора щодо категорії «житловий фонд».

2. Розглядаючи в п. 1.2 класифікацію об'єктів критичної інфраструктури за виділеними класифікаційними ознаками (таблиця 1.7), варто було більше уваги приділити особливостям виділення певних класифікаційних ознак.

3. Потребує додаткового пояснення пропозиція автора щодо пропозиції надання реклами послуг через пошуковий запит та в соціальній мережі Facebook.

4. Потребує додаткового пояснення пропозиція автора щодо того, яким чином здійснювати вибір пріоритетного проєкту модернізації житлового фонду за значеннями показника інвестиційної привабливості заходів при декількох альтернативних проєктах.

5. В п.3.2 при побудові моделі інтелектуальної підтримки прийняття рішень з пошуку оптимальних шляхів модернізації недостатньо висвітлено питання опитування експертів та обробки експертної інформації.

Разом з тим, вказані недоліки і наведені зауваження в основному вказують на дискусійні моменти, мають рекомендаційний характер і є не суттєвими, та не заперечують загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Маляра С. А.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Маляра Станіслава Анатолійовича на тему «Організаційно-економічний механізм розвитку житлового фонду», що подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки є завершеною науковою працею, яка містить наукову новизну та має практичну цінність.

Структура і зміст дисертаційної роботи повною мірою розкриває тему проведеного автором наукового дослідження та відповідає спеціальності 051 Економіка.

В дисертації відсутні порушення академічної доброчесності.

Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій» (з наступними змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Маляр Станіслав Анатолійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

Офіційний опонент
доктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи,
Вінницького національного
технічного університету

Ірина ЄПІФАНОВА